
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2019:1

Läroplan för Svenska kyrkan

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motionerna 2019:1 och 2019:16 som handlar om kyrkans undervisningsuppdrag. Utskottet anser att motionerna är angelägna men begreppet läroplan leder församlingar fel. Med anledning av motionerna föreslår i stället utskottet att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till innehåll som stöd för församlingarnas undervisning för alla åldrar. Utskottet ser gärna att det sker i programmet för lärande och undervisning.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2019:1,
2. avslå motion 2019:16,
3. med anledning av motionerna 2019:1 och 2019:16 uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till innehåll som stöd för församlingarnas undervisning för alla åldrar.

Motionernas förslag

Motion 2019:1 av Lars-Ivar Ericson, Läroplan för kyrkans barnverksamhet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en läroplan för kyrkans barnverksamhet.

Motion 2019:16 av Kent Karlsson och Lena Arman, Svenska kyrkans läroplan 0–18 år

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en sammanhållen läroplan för Svenska kyrkans undervisning med barn och unga 0–18 år.

Bakgrund

Motionerna pekar på betydelsen av sammanhang och progression när det gäller Svenska kyrkans undervisning i relation till barn och unga. Motionerna knyter an till kyrkostyrelsens skrivelse (KsSkr 2019:5) som behandlas under årets kyrkomöte.

I skrivelsen anges att behovet av en kraftsamling i Svenska kyrkan kring undervisning och lärande är stort. Därför föreslår kyrkostyrelsen att en sådan kraftsamling

ska genomföras tillsammans med stift och församlingar. Vidare föreslår kyrkostyrelsen att kyrkomötet genom ett uttalande ska uppmana församlingar, stift och den nationella nivån till en unik satsning på undervisning och lärande.

Svenska kyrkans arbete med undervisning

De senaste 20 åren har det tagits fram ett antal dokument som påverkat Svenska kyrkans arbete med lärande och undervisning. *I dialog med barn – grund för Svenska kyrkans arbete bland barn 0–14 år* gavs ut 1999 av Församlingsnämnden och året efter (2000) *Lärande och undervisning – grund för Svenska kyrkans pedagogiska arbete* (Svenska kyrkans nämnd för kyrkolivets utveckling)

2012 tog Svenska kyrkans nationella nivå, i samverkan med stiftet, fram dokumentet: *Svenska kyrkans möte med barnet 0–6 år*. Dokumentet beskriver vad Svenska kyrkan vill vara i mötet med barnet och är ett stöd för utvecklingen och framtagande av handlingsplaner, kursplaner m.m.

Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete (2007) är antagna av alla Svenska kyrkans 13 domkapitel. Riktlinjerna anger att varje församling ska göra en handlingsplan för det lokala konfirmandarbetet som ger konfirmationsundervisningen ett sammanhang.

Under 2009–2012 pågick programmet Barn och unga 0–18 år med uppgift att stärka barn och ungas upplevelse av Svenska kyrkan som en plats för delande av tro och livsfrågor på sina egna villkor. Programmet avslutades 2012 och samma år beslutade kyrkostyrelsen om en gemensam satsning på kyrkans undervisning och mission i alla åldrar: *Dela tro – dela liv*. Syftet med satsningen var att stödja stiftens främjande av församlingarna i deras uppgift att, med stöd av undervisning, möjliggöra för människor i olika åldrar att ta emot evangelium. Satsningen pågick under åren 2013–2018.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2018:1 (Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2018–2020) lyfte kyrkostyrelsen fram lärande och undervisning som ett prioriterat område för nationell nivå under de kommande åren. Programmet för lärande och undervisning är Svenska kyrkans gemensamma och långsiktiga satsning på ett systematiskt och sammanhållet arbete med lärande och undervisning för alla åldersgrupper.

Tidigare behandling i kyrkomötet

2017 behandlade Kyrkolivsutskottet i sitt betänkande 2017:3 motion 2017:120, ABC för kyrkans undervisning. Motionären anser att det behöver tas fram en gemensam utgångspunkt/läroplan för kyrkans undervisningsuppdrag och föreslår med anledning av det i beslutspunkt 1 att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att i den kommande satsningen ”program för lärande och undervisning” utarbeta nationella ”Trons ABC” där det centrala innehållet i kyrkans dopundervisning för olika åldrar formuleras.

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:16.
3. Med anledning av motionerna 2019:1 och 2019:16 föreslår kyrkolivsutskottet kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till innehåll som stöd för församlingarnas undervisning för alla åldrar.

Utskottet menar att motionerna är viktiga, då de handlar om undervisning som är en dimension i församlingens grundläggande uppgift. Det finns en stor samstämmighet i utskottet om att det behövs en kärna, en kompass eller vägledning som förtydligar vad som är centralt i Svenska kyrkans undervisning. Samtidigt menar utskottet att begreppet läroplan är svårt, då det finns risk att begreppet leder oss fel när det ska bedrivas undervisning i Svenska kyrkan. En läroplan riskerar att bli något som måste följas och som kan vara svårt att anpassa till de människor och verksamheter som finns i församlingen. De ungas kyrkomöte anger i sina kommentarer gällande motion 2019:1, att läroplan och riktlinjer är något som många unga associerar med skola och mätbara krav. Utskottet instämmer i resonemanget som De Ungas Kyrkomöte lyfter fram gällande motion 2019:16. De påpekar i sin kommentar att det kan uppstå en problematik då barn i kyrkans verksamheter sällan börjar samtidigt och att det därför blir svårt att ha en barn- eller ungdomsgrupp (en gruppstillhörighet som motiveras av t.ex. ålder eller intressen) där kunskaperna om kristen tro varierar.

Utskottet har också identifierat behovet av metodbank, material, konkreta tips och idéer för den som står i undervisningsuppdraget.

Begreppen läroplan och undervisningsplan har diskuterats i utskottet. Även ”plan för lärande och undervisning” har nämnts som en möjlighet. Detta för att poängtera att lärande hör ihop med undervisning men är samtidigt något större och mer genomgripande för en människa.

Utskottet är delat i åsikterna om huruvida behov finns av fastställda gemensamma kursplaner, menanser att det är värdefullt om förslag till innehåll arbetas fram som stöd till de församlingar som så önskar.

Utskottet vill även påpeka att det är viktigt att 0–18 års perspektivet inte tappas bort i programmet för lärande och undervisning.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionerna 2019:1 och 2019:16 men med anledning av dem föreslår i stället utskottet kyrkomötet att utarbeta förslag till innehåll som stöd för församlingarnas undervisning för alla åldrar. Utskottet ser gärna att det sker i programmet för lärande och undervisning.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Niklas Grahm, ordförande

Peter Ekman, sekreterare

Beslutande: Niklas Grahm, ordförande, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Eva-Maria Munck, Kent Karlsson, Agne Arnesson, Inga Alm, Zandra Pettersson, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

KI 2019:1

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Agneta Lindström Berg, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Elisabet Berggård, Amanda Carlshamre, Nina Wahlin, Ellionor Moberg, Ralf Dahlgren, Lisa Gerenmark, David Castor och Magnus Jarnling.